

...hogy élni tudjunk
a természet adta
lehetőségekkel

AZ EURÓPAI TÁJ EGYEZMÉNY NEMZETI KOORDINÁCIÓS MUNKACSOPORT KAPCSOLÓDÁSAI

Magyarországi tájkarakter típusok országos
léptékű számbavétele módszertani alapjainak
bemutatása
Budapest, 2019. február 7.

Kincses Krisztina

krisztina.kincses@am.gov.hu

Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály
Agrárminisztérium

tájkarakter

a természet arcai

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A közösségi jelentőségű természeti értékek hosszú távú megőrzését és fejlesztését, valamint az EU Biológiai Sokféleség Stratégia 2020 célkitűzésének hazai szintű megvalósítását megalapozó stratégiai vizsgálatok

Kedvezményezett: Agrárminisztérium (volt Földművelésügyi Minisztérium)

Partnerek: MTA Ökológiai Kutatóközpont, MTA Agrártudományi Kutatóközpont Talajtani és Agrokémiai Intézet, Agrárgazdasági Kutatóintézet, BFKH Földmérési, Távérzékelési és Földhivatali Főosztály (~ FÖMI), Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság, Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság

Területi fókusz: Natura 2000 hálózat, természetes és természetközeli ökoszisztémák...az ország teljes területe

Időtartam: 2016. okt. 1. – 2020. dec. 31.

Költségvetés: 1,07 milliárd Ft

Finanszírozás: Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (70%); Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (30%)

4 FEJLESZTÉSI ELEM

A természetvédelem országos programja.

tájkarakter

a természet arcai

Természeti és táji értékek táji léptékű megőrzésének stratégiai megalapozása

natura

a természet értékei

A közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek megőrzését szolgáló tudásbázis fejlesztése

ökoszisztéma-
szolgáltatás

a természet ajándékai

Nemzeti ökoszisztéma szolgáltatás-térképezés és -értékelés

zöldinfrastruktúra

a természet hálózatai

A zöldinfrastruktúra megőrzését és fejlesztését megalapozó stratégiai keretek meghatározása

Mi a kutatás és a tárcaközi munkacsoport közös felhatalmazása?

2007. évi CXI. törvény a Firenzében, 2000. október 20-án kelt, az Európai Táj Egyezmény kihirdetéséről

Magyarországtól elvárt, hogy:

- vegye számba a tájakat;
- elemezze a tájakat jellemző vonásaik alapján;
- mérje fel azokat a hatásokat, amelyek a tájváltozásokat előidézik;
- vezessen nyilvántartást a tájak változásáról;
- értékelje a számba vett tájakat (figyelembe véve azokat az értékeket, amelyeket az érdekelt felek és az érintett lakosság nekik tulajdonít);
- határozzon meg minőségi célkitűzéseket a számba vett és értékelt tájak számára.

Milyen pillérekem nyugszik a törvényben rögzített feladat végrehajtása?

- **Stratégiai (policy) pillér**
Nemzeti Tájstratégia (2017-2026)
- **Szervezeti pillér**
AM, ME, ITM, EMMI
Európai Táj Egyezmény Nemzeti Koordinációs Munkacsoport
Kormányhatározattal létrehozott, saját ügyrend szerint működő tárcaközi testület munkaprogrammal
- **Kutatási pillér**
KEHOP-4.3.0-15-2016-00001
kiemelten a TÁJKARAKTER fejlesztési elem

Milyen folyamatok indultak meg a feladat végrehajtására Magyarországon?

- **Nemzeti Tájstratégia (2017-2026)**
Intézkedéseket fogalmaz meg a tájhasználat változásának és a tájkarakter változásának nyomon követésére
- **Tárcaközi munkacsoport alakult**
Az ETENKM a Tájjegyzmény végrehajtásért felelős miniszterek véleményező és tanácsadó testülete. Ennek működési keretein belül szakértőkkel bővített tárcaközi csoport alakult (államigazgatási és civil szereplőkkel) a tájváltozás nyomon követésének megalapozására
- **KEHOP 4.3.0. kutatás**
A tájkarakter változás monitorozását megalapozó új indikátorok és módszerek kidolgozása

AZ ETENKM TÁJMONITORING MUNKACSOPORT

A természetvédelem országos programja.

Kik vesznek részt a tájváltozás nyomon követését előkészítő munkacsoportban ?

A munkacsoport 2017-ben alakult (és bővült).

Balczó Bertalan, természetvédelemért felelős helyettes államtitkár, elnök (AM)
Kincses Krisztina, nemzeti kapcsolattartó, titkár (AM)
Bognár Eszter, nemzetközi referens, ETENKM munkacsoport tag (ME, KÖKFF),
Kolossa József DLA, főosztályvezető, ETENKM munkacsoport tag (ME, TTF),
Nagyházi György, program koordinációs referens, ETENKM munkacsoport tag (ITM),
Pádárné Dr. Török Éva, osztályvezető, ETENKM munkacsoport tag, (AM, NPTF),
Varga Tamás, nemzetközi referens, ETENKM munkacsoport tag, EMMI, OHÁT,

Árgay Zoltán, táj- és természetvédelmi referens, meghívott szakértő (AM, NPTF),
Érdiné Dr. Szekeres Rozália, főosztályvezető, meghívott szakértő (AM, TMF),
Gyarmati Edit Amália, területrendezési referens, meghívott szakértő (ME, TTF),
Galambos-Tóth Annamária, főosztályvezető, meghívott szakértő (AM, AmF),
Kohán Zoltán, területfejlesztési tervező elemző referens, meghívott szakértő (PM, TTF),
Kosztra Barbara, földfelszín monitorozási szakügyintéző, meghívott szakértő (BFKH, FTFF),
Kováts Dávid Dr., természetvédelmi referens, meghívott szakértő (AM, EgF),
Molnár József László, területrendezési referens, meghívott szakértő (ME, TTF),
Prohászka Tamás, környezetpolitikai referens, meghívott szakértő. (AM, KfSF),
Szabadhegyi Judit, világörökségi referens, meghívott szakértő (ME, KÖKFF),
Tar Gyula, TK munkacsoport vezető, meghívott szakértő (AM, NPTTF),

Duhay Gábor, meghívott szakértő (ETE SZT),
Auer Jolán, meghívott szakértő (ETE SZT),
Boromisza Zsombor, meghívott szakértő, (ETE SZT),
Csemez Attila Dr. meghívott szakértő (ETE SZT),
Csorba Péter Dr. meghívott szakértő (ETE SZT),
Grónás Viktor Dr. meghívott szakértő (ETE SZT),
Kollányi László Dr., meghívott szakértő (ETE SZT),
Konkoly-Gyuró Éva Dr., meghívott szakértő (ETE SZT),
Körmendy Imre, meghívott szakértő (ETE SZT),
Laposa József Dr., meghívott szakértő (ETE SZT),
Mezősné Dr. Szilágyi Kinga, meghívott szakértő (ETE SZT),
Schuchmann Péter, meghívott szakértő (ETE SZT),
Sódor Márton, meghívott szakértő (ETE SZT),
Szabó Mária Dr., meghívott szakértő (ETE SZT),
Szikra Éva Dr., meghívott szakértő (ETE SZT),
Tóth Péter, meghívott szakértő (ETE SZT),
Turcsányi Gábor Dr., meghívott szakértő (ETE SZT).

tájkarakter

a természet arcai

Mi történt eddig a tájmonitoring előkészítő munkacsoportban ?

Tematikus munkacsoport megalakulása

Az ETENKM kibővített munkacsoporti ülése: a Nemzeti Tájstratégiában foglalt feladatok áttekintése.

Munkacsoport ülések

Workshop

AJBH-FM, 2017. október 3.: A magyar táj változása, a tájváltozás nyomon követése

A tájmonitoring indikátoraira vonatkozó részletes szakmai javaslat (Munkaközi állapotban)

Szakmai javaslatok a tájváltozás nyomon követésének rendeleti szabályozásához

Elvek, Célok, Felelős, Feladatléírás (2018. április)

tájkarakter

a természet arcai

Milyen elveket fogalmazott meg a tájmonitoring előkészítő munkacsoport ?

- A monitoring rendszert úgy kell kialakítani, hogy keretet adjon a **Tájegyezmény végrehajtásából adódó feladatok** megfelelő szakmai végrehajtásának.
- A tájmonitorozás **folyamat jellegű** kell, hogy legyen.
- A monitoring tevékenységében kellenek **speciális táj indikátorok**.
- **Területenként más** lehet a monitoring **indikátora**.
- A monitoring **két szinten** valósul meg.
- A tájmonitoring **kiforrásának idő kell**, a kísérleti kidolgozás fázisa is fontos.
- Fontos, hogy a rendszer a **gyakorlati tapasztalatok alapján** a jövőben bővíthető, illetve **módosítható** legyen.

Miben rejlik a tájváltozás?

„A táj nemcsak kép, a képnek értelmében megjelenési forma. A táj típusos teremtő élet is, amely hegyet, növényzetet, embert, testet, lelket, gondolatot, érzést, munkát formál, – újat teremt, világot gazdagít, életet egyéni vonalban visz tovább.”

(Teleki Pál gróf, 1937)

A Tájegyzmény fókuszában az ember áll, az emberi jóllét, amelynek területi dimenziója a táj.

tájkarakter

a természet arcai

Milyen célokat fogalmazott meg a tájmonitoring előkészítő munkacsoport ?

Átfogó, országos, kétszintű
monitoretevékenység: **A tájállapot változásának
és a tájban zajló folyamatok** (pl. funkciók
elvesztése, átalakulása) **nyomon követése.**

- a táj változásának értékelése;
- **kormányzati felelősségi körben lévő egyéb
értékelések;**

- 5 évente **Hazánk tájállapota** című jelentés;
- egyéb nemzeti jelentések;

**A táj minőségére vonatkozó országos
célkitűzések** és a hazai ágazati politikákba is
integrálandó **tájpolitika.**

tájkarakter

a természet arcai

Milyen elv alapján, milyen szempontból értékelhetjük a táj változását?

- **A fenntarthatóság felé elmozdulás megvalósulásának nyomon követése**
A fenntarthatósági követelményekért felelős közigazgatási szervek által kitűzött célok, intézkedések megvalósulásának nyomon követése.
- **A közakarat érvényre jutásának nyomon követése**
Az érdekeltek bevonásával készülő fejlesztési tervekben és rendezési eszközökben, települési arculati kézikönyvben stb. rögzített célok megvalósulásának nyomon követése.

Hogyan folytatódik a munka a tájmonitoring előkészítő munkacsoportban?

2019. február 14. ETENKM munkacsoport ülés

A kutatás és a tárcaközi munkacsoport munkájának szinkronizálása (kapcsolódások, prioritások azonosítása a kutatás jelenlegi fázisában).

A tájmonitoring indikátoraira vonatkozó részletes szakmai javaslat megfogalmazása

A tájmonitoring integrálása a területi monitoring rendszerébe

*...hogy élni tudjunk
a természet adta
lehetőségekkel*

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

tájkarakter

a természet arcai

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE